

Cerdà: la força de la civilització

Palau de la Música Catalana
Dijous, 9 de maig de 2024 – 20 h
Sala de Concerts

Col·legi d'Enginyers
de Camins,
Canals i Ports

camins.cat

PATROCINEN:

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

BANC SABADELL · ACCIONA · AZVI · DRAGADOS
FCC · GRUPO ROGASA · OHLA · SACYR
CAMBRA DE CONTRACTISTES D'OBRES DE CATALUNYA

Programa

Guillem Batllori, baríton

Armand Villén, narrador i director d'escena

Orfeo Gracienc

Albert Guinovart, piano

Joan Seguí, orgue

Edurne Vila, violí

Martí Marsal, trompa

Guillermo Prats, contrabaix

Ferran Carceller, percussió

Pablo Larraz, director

Albert Guinovart (1962) i *Esteve Miralles* (1964)

Cerdà: la força de la civilització

La cantata es divideix en 8 moviments, inspirats en l'octògon de les illes de l'Eixample dissenyades per Ildefons Cerdà.

1. Fonset!
2. L'enginy i l'art, i la ciència
3. Una ciutat ideal (Carta des d'Icària)
4. I ho sents
5. Teoria General de la Urbanització (I) – Urbanització
6. Teoria General de la Urbanització (II) – Urbs
7. Teoria General de la Urbanització (III) – Barcelona
8. Cerdà

Aquest concert té una durada de 60 minuts sense pausa.
La durada del concert és aproximada.

#coral #estrenes

Comentari

La cantata *Cerdà: la força de la civilització*, amb música del compositor Albert Guinovart i llibret de l'escriptor Esteve Miralles, és una celebració de la figura i de les idees fèrtils de l'enginyer Ildefons Cerdà, creador de l'Urbanisme com a disciplina científica.

Cerdà és, sens dubte, un intel·lectual de primer nivell. I ho és tant per la qualitat i el rigor de les seves propostes teòriques, com per la seva implicació generosa en el debat social que aquestes propostes van provocar.

Amb esperit racional i progressista, Cerdà va impulsar un model de ciutat saludable, segura, no segregada per classes i no sotmesa a les lleis abusives de l'especulació.

L'execució final de l'Eixample barceloní –fortament condicionada pels poders fàctics de la ciutat– no va fer realitat totes les virtuts del seu projecte: amb tot, va fer emergir una ciutat viva i admirada, de tal manera que el llegat de les seves idees transformadores encara inspira els millors urbanistes d'arreu del món.

Aquesta cantata vol ser una aproximació al seu llegat universal.

Cita

L'enginy i l'art, i la ciència...

Rigor, audàcia i seny, ambició i resistència.

Als camps o als rius, sota el subsòl o als fons marins:

¡obrim el món, obrim camins!...

¡Obrim, obrim, obrim camins!

Esteve Miralles

“L'enginy i l'art, i la ciència” (part 2)

de *Cerdà: la força de la civilització*

Presentació

Cerdà, cultura i enginyeria

Hi ha un cert romanticisme en la idea que, en ple segle XXI, el Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports reivindiqui la modernitat a través d'un enginyer nascut el 1815. També pel fet que enlloc d'impulsar una biografia o un estudi acadèmic de la seva obra –ja que encara desconeixem aspectes rellevants de la vida i l'obra d'Ildefons Cerdà–, com a col·legi ens haguem decidit per una cantata com a forma per a reivindicar un dels nostres més insignes enginyers de camins.

Però aquest 2024 celebrem els 50 anys del Col·legi a Catalunya i volíem organitzar un esdeveniment que desbordés les costures de la nostra professió. Res millor que a la racionalitat de Cerdà i a la precisió lògica i assenyada del seu urbanisme, sumar-hi la genialitat creativa de la cultura gràcies al talent musical i literari d'Albert Guinovart i d'Esteve Miralles.

Cerdà: la força de la civilització és una picada d'ullet a la Barcelona somiada per Cerdà a mitjans del segle XIX, però és sobretot un cant a la ciutat del present i del futur, una reivindicació del paper clau que juga l'enginyeria de camins a l'hora de garantir la qualitat de vida. Com assenyala un dels versos “rigor, audàcia i seny, ambició i resistència”, però també creativitat i un punt d'utopia per obrir nous camins que ens ajudin a pensar, dissenyar i implementar solucions per a la ciutats del futur.

Aquesta cantata és un regal de les enginyeres i enginyers de camins a la ciutat de Barcelona i la millor forma de reivindicar el llegat de Cerdà. També és una manera de convidar la ciutat a defensar amb orgull una figura que, per l'impacte, vigència i transcendència que manté el disseny original de l'Eixample de Barcelona, hauria de ser molt més coneguda i reconeguda.

Cerdà és patrimoni de tots els barcelonins, però també una figura clau per entendre l'esperit modernitzador i transformador de la Catalunya contemporània. De la segona meitat del segle XIX a la Generalitat contemporània, passant per la Mancomunitat o la Segona República, una frase seva relliga l'objectiu de les polítiques urbanes i de cohesió territorial dels darrers 150 anys: “urbanitzar el rural i ruralitzar l'urbà”.

Visió i humanisme. Progrés i ciència. Cultura i enginyeria. Cerdà: passat, present i futur de Barcelona i Catalunya.

Pere Calvet, degà del Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports

L'origen

L'origen de la Cantata: Serratosa, Abertis i el Col·legi

Ara fa uns anys, l'Albert Serratosa, enginyer de camins, urbanista universal i màxim impulsor del llegat de Cerdà, em va dir “Per què no organitzes algun projecte musical dedicat a Cerdà?”

Vaig entomar el repte, recolzat per en Carles Esgueva amb el qual tocàvem habitualment a les festes de Nadal del Col·legi. El primer que vaig fer va ser repassar una mica la biografia de Cerdà. Aviat vaig descobrir que va ser coetani d'Anselm Clavé. Fins i tot amb alguna coincidència ben interessant. Ambdós es coneixien i pràcticament el mateix any de l'aprovació del pla eixample, naixien els Cors Clavé.

És veritat, Cerdà no era un utòpic, però tenia amb Clavé un somni en comú: retornar la dignitat de la gent humil, dita obrera, d'aquella Barcelona “bruta i mesquina”, en paraules de Cerdà.

D'una banda, Cerdà planificant la ciutat per tal que la classe obrera i la classe burgesa es poguessin barrejar en una simbiosi positiva. De l'altra, Clavé anant per les fàbriques muntant corals i fent que la classe obrera se sentís acollida per la música.

Vaig trobar aquesta coincidència històrica preciosa, i sense cap mena de dubte em va posar en safata el gènere musical amb el qual podíem recordar i lloar la figura de Cerdà: el Cant Coral. El Cant coral és humil i està pensat perquè tothom hi pugui participar: li va com anell al dit a Cerdà. I em vaig dir: “Una cantata que expliqués qui va ser Cerdà seria perfecte”.

Qui ens podria compondre fer la música i escriure la lletra? Ho vaig descobrir al Palau Sant Jordi, el dia que vaig sentir un concert extraordinari cantat per més de 4.000 nois i noies. *Units per la música* era una cantata del gran pianista i compositor barceloní, Albert Guinovart.

Dit i fet, a l'Albert li va encantar la idea i ens va recomanar l'Esteve Miralles per fer el llibret.

En paral·lel, jo estava treballant a Abertis (Autopistes). Vàrem crear la coral Abertis, amb gent procedent dels diversos grups de l'empresa: Acesa, Aucat, Telecom.... Va ser la coral pal de paller de les festes de Nadal del grup empresarial. I juntament amb el col·legi e Camins, vam copatrocinar la cantata.

La il·lusió va ser compartida, pel fet s'imaginar-nos que algun dia poguéssim cantar conjuntament l'obra entre enginyers i treballadors i tècnics de l'empresa, en honor a la gesta que va fer Clavé. Aquesta cantata va dirigida no només als enginyers de camins sinó que és una cantata oberta a Barcelona, i en conseqüència, al món.

Així doncs, és un gran honor poder estrenar finalment la cantata *Cerdà: la força de la civilització* al Palau de la Música Catalana, seu de l'Orfeó Català que, nascut pocs anys després de la mort de Cerdà, va recollir el testimoni dels Cors de Clavé i va donar un nou impuls el moviment coral i musical del nostre país.

Ens acompanyarà en aquest dia tan especial l'altre gran orfeó històric de la ciutat, l'Orfeó Gracienc, que pot representar també un homenatge a l'encaix del poble de Gràcia a la gran Barcelona propiciada pel pla Cerdà.

Moltes gràcies a tots els que han fet possible aquest esdeveniment.

Josep Espinet Blanch, enginyer de Camins, Canals i Ports.

Una cronologia

L'Eixample de Cerdà. Una cronologia breu

Ildefons Cerdà va néixer l'any 1815, però aquesta història havia començat cent anys abans:

- **1714: 11 de setembre.** Després d'un setge llarg i heroic, Barcelona cau derrotada per les tropes de Felip V. Amb el **Decret de Nova Planta**, Catalunya perd tot poder polític, tota capacitat de decisió.
- **1714-1840 (I):** Barcelona té l'estatus militar de **Plaça Forta** emmurallada. Les muralles tanquen, i controlen, la ciutat. Les portes es tanquen cada nit: no s'hi pot entrar ni sortir. I la ciutat no pot créixer.
- **1714-1840 (II):** Tot i les muralles, la gent posa en marxa la ciutat, i engega la **industrialització**: indians, filatures, cotó. En cent anys, a Barcelona, **la població es triplica** fins als 150.000 habitants.
- **1714-1840 (III):** Malgrat la construcció exterior de la Barceloneta, molt limitada i excepcional, dins les muralles la **densitat de població** és de les més altes d'Europa. A París o a Madrid, hi ha 300 habitants/ha. A la Barcelona emmurallada són el triple: **900 habitants/ha**. La gent viu apinyada. El preu de la vivenda és prohibitiu.
- **1714-1840 (IV):** A la primera meitat del segle XIX, **la febre groga i el còlera** provocaran a Barcelona més de 22.000 morts.
- **1841: 11 de setembre.** L'Ajuntament de Barcelona organitza un concurs d'idees sobre les muralles. El metge Pere Felip Monlau guanya el concurs amb el text titulat: *“¡Abajo las murallas!”* En comitiva, l'Ajuntament i el poble fan un enderroc simbòlic. El poble crida: “Comencem!”. Les raons contràries a l'enderroc no se sostenen: **les muralles ja no són útils defensivament**. Les raons autèntiques són unes altres: *“Es preciso cortar el brío y debilitar las fuerzas de la turbulenta ciudad.”*
- **1851:** Amb 36 anys, i contra la voluntat del Govern, **Cerdà** és elegit **diputat** a Las Cortes. Al seu primer discurs, condemna *“la larga y tenebrosa noche del oscurantismo”*, *“el yugo del despotismo y la inquisición”*. I defensa els països civilitzats, racionalistes i demòcrates: *“Han construido caminos, han abierto canales y puertos.”*

- **1853:** L'Ajuntament reclama un creixement il·limitat, de riu a riu, del Llobregat al Besòs: **un Eixample general.**

- **1854: Juliol.** Els liberals ocupen el Govern a Madrid. **I el nou govern autoritza l'enderroc de les muralles de Barcelona.**

- **1854: Novembre.** S'encarrega a Ildefons Cerdà fer el **plànol topogràfic** del Pla de Barcelona. Cerdà accepta la feina sense cobrar.

- **1855:** A Barcelona, primera Vaga general d'Espanya. Cerdà, com a cap de la Milícia, i com a regidor, es nega a carregar contra els obrers. Acompanyarà els dirigents obrers a Madrid per negociar condicions de treball justes. Les seves gestions fracassen.

- **1856:** Gràcies a l'ajut dels líders obrers, Cerdà elabora la *Monografia estadística de la clase obrera*, un estudi sociològic pioner a Europa.

- **1856:** Acaba el Bienni Liberal. Cerdà és detingut. Desenganyat, s'exilia un temps a París, i estudia els canvis de la ciutat. La mort dels seus germans grans l'ha convertit en hereu, i això li permet dedicar-se exclusivament a fundar la ciència de la Urbanització, i a pensar Barcelona.

- **1859: Febrer.** Amb 43 anys, el Ministeri de Foment li encarrega l'estudi de l'Eixample. Al Ministeri, compta amb el reconeixement tècnic dels seus antics companys de l'Escola de Camins.

- **1859: Juny.** S'aprova el projecte Cerdà. **Ara fa 165 anys.**

- **1859: Juliol.** L'Ajuntament de Barcelona presenta recurs contra el seu projecte. El recurs no és acceptat.

- **1859: Octubre.** L'Ajuntament ha convocat un concurs, i atorga el premi a Rovira i Trias, l'arquitecte municipal. Però el Ministeri confirma l'elecció del projecte d'Eixample de Cerdà, urbanísticament superior. Comença la maledicència contra Cerdà i el seu Eixample. Cerdà es dedica en cos i ànima a resoldre els problemes de l'aplicació de l'Eixample.

Una cronologia

- **1867:** Té 52 anys. De la seva butxaca, es costea l'edició de la primera part de *La Teoría General de la Urbanización*. És l'obra que funda l'Urbanisme com a ciència, la primera a tot el món.
- **1873:** 9 de març. Com a vicepresident de la Diputació, Cerdà proclama l'Estat Català. (L'endemà, la proclamació és anul·lada pel govern de la Primera república espanyola.)
- **1876:** Amb 61 anys, Cerdà mor. L'arquitecte Puig i Cadafalch dona ordres a un llibreter perquè li compri tots els exemplars que trobi de la *Teoría General de la Urbanización* amb un sol objectiu: destruir-los.
- **2024:** Avui en dia, **encara**, la seva obra no es pot trobar a les llibreries.

Biografies

Albert Guinovart, compositor i pianista

És un dels músics més complets i polifacètics dels nostres dies. La seva activitat professional es divideix entre la dedicació com a pianista de repertori, compositor i docent.

Format a Barcelona, va anar a Londres per estudiar amb Maria Curcio. Ha tocat arreu del món en recitals i amb diferents orquestres, dirigides per directors de gran prestigi mundial; i col·laborat amb diversos artistes d'entre els qual cal destacar Victoria de los Àngeles, Barbara Hendricks, Frederica von Stade, o Juan Diego Flórez.

És conegut pels seus premis musicals: *Mar i cel*, *Flor de Nit*, *Gaudí*, *Paradís*, *La Vampira del Raval* i *Scaramouche*.

Ha compost les òperes *Atzar* i *Alba eterna*, a més del ballet *Terra baixa*. Com a artista resident del Palau de la Música, el 2018 va estrenar el seu *Rèquiem*, que s'afegeix al seu catàleg, amb obres com *Te Deum*, *Missa brevis* o *Gloria*. Són conegudes les seves incursions en la televisió i el cinema.

És professor a l'ESMUC i acadèmic de la Reial Acadèmia de Belles Arts i de Sant Jordi. Té tres premis Butaca i dos Max, el Premi Ciutat de Barcelona i enguany ha guanyat el Premi Alicia de l'Acadèmia de Música de Catalunya com a millor autor; així mateix, és Steinway Artist.

Té una trentena d'enregistraments per als segells Harmonia Mundi, EMI, Decca i Sony. Va enregistrar la *Rapsòdia per a piano i cobla* amb la Cobla Mediterrània sota la direcció del mateix Manuel Oltra, i també va estrenar-ne la versió de piano i orquestra amb l'OBC.

Biografies

Esteve Miralles, escriptor i traductor

Esteve Miralles Torner (1964), és escriptor i traductor. Recentement, ha publicat *L'Estrany* (2024), un recull de la seva poesia.

Miralles ha escrit les novel·les *Núvols com* (2001) i *El meu Amic* (2022, Premi Ciutat de Barcelona de literatura catalana), el dietari narratiu *Retrobar l'ànima* (2013) i l'estudi *Narcís Comadira* (2021).

Ha traduït Molière, Camus, Shakespeare, Jane Austen, Harold Pinter, Aleksandr Blok o Borís Pasternak.

Com a crític, ha escrit articles sobre diversos autors catalans contemporanis, o l'assaig *Retòriques de l'ansietat, i de la pietat* (2022).

És professor universitari, i imparteix cursos a l'Escola Bloom i a l'Aula d'Espectura Vicenç Pagès Jordà de Girona.

Com a lletrista, amb Albert Guinovart, ha escrit les cançons dels musicals *Gaudí* (2002) i *Paradís* (2005), tots dos distingits amb el Premi Butaca a Millor Musical.

Pablo Larraz, director

Director de l'Orfeó Català, del Cor Jove de l'Orfeó Català i director de l'Escola Coral.

Inicià els estudis musicals a Jaca (Osca), la seva ciutat natal. A Barcelona estudià magisteri musical a la UAB i piano amb Carme Poch al Conservatori Municipal, on n'obtingué la titulació superior el 2003. El seu interès per la música vocal el portà a formar part d'alguns cors destacats, com l'Orfeó Gracienc, la Coral Cantiga i Vozes de Al Ayre Español de Saragossa. També ha col·laborat amb el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, Coro Barroco de Andalucía, Cor Francesc Valls i diferents grups de música antiga.

Després d'uns anys dedicats a la docència a l'escola primària i cors infantils, accedí als estudis de direcció coral a l'ESMUC, on treballà amb Josep Vila, Johan Duijck i Xavier Puig, estudis que finalitzà el 2010. També ha cursat estudis superiors de cant històric a l'ESMUC sota la tutela de Lambert Climent.

Ha estat director dels cors infantil i juvenil El Violet dels Lluïsos de Gràcia, Cor Jove del Conservatori de Girona (2013-2019, del qual va ser fundador) i del Cor Albada de l'ACM (2007-2013); entre els diversos cors d'adults amb els quals ha treballat cal destacar la seva trajectòria amb el Cor de Cambra de la Diputació de Girona (2008-2019). La temporada 2019-20 va ser nomenat director principal de l'Orfeó Català, en què havia estat assistent del director i coordinador i responsable pedagògic de la formació vocal i musical dels cantaires. A partir de la temporada 2022-23 assumeix la direcció de l'Orfeó Català, la direcció del Cor Jove de l'Orfeó Català i de l'Escola Coral. Recentment ha estat nomenat director de l'Orfeó Gracienc.

Biografies

Com a pedagog ha col·laborat en diversos tallers de cant coral. Ha estat membre de l'equip tècnic de la CJC (Corals Joves de Catalunya) i ha format part de l'equip de professors dels cursos de direcció coral de la FCEC els darrers tres anys. Paral·lelament a la tasca com a director coral, s'ha consolidat com a tenor solista especialitzat en el repertori barroc. L'any 2014 va guanyar la Beca Bach, ha interpretat més d'una vintena de Cantates de J. S. Bach, el rol d'Evangelista de l'Oratori de Nadal del mateix compositor i diversos oratoris i obres de Händel, Carissimi i Mozart, entre altres autors.

Orfeó Gracienc

L'**Orfeó Gracienc** és una entitat cultural fundada inicialment com a societat coral el 1904 per Joan Balcells a la vila de Gràcia (actualment un barri de Barcelona). A causa del prestigi del seu fundador, el cor va participar en concerts d'artistes cèlebres com Enric Morera, Joan Lamote de Grignon i Pau Casals, qui la va incorporar als concerts de l'Orquestra Pau Casals des del 1925. El 1934, conjuntament amb l'orquestra i al Palau de la Música Catalana, va realitzar la primera audició a Espanya de la *Simfonia dels Psalms* d'Igor Stravinsky, sota la direcció del mateix Stravinsky. En Pere Jordà i Valls, conegut com a director de la Coral Violeta de Clavé, compositor, violinista i alumne d'Enric Morera, també va ser el seu director.

Després de l'aturada d'activitats deguda a la guerra civil espanyola i als primers anys de dictadura franquista, el 1945 l'Orfeó Gracienc va reprendre l'activitat musical sota la direcció d'Antoni Pérez i Simó. L'any 1950 presentà per primer cop a Barcelona el *Messies* de Händel, el 1952 la *Passió segons sant Joan* de Johann Sebastian Bach i el 1969 assolí renom internacional en participar en el XVII Concurs Polifònic Internacional d'Arezzo (Itàlia).

Paral·lelament, l'entitat va anar creixent amb la fundació de diversos cors: Coloraines (cor infantil), Tàndem (cor juvenil), Roig Korai (cor de noies), Veus amb Gràcia, Veus de Tardor (cor sènior), així com d'altres seccions culturals, com STOG Teatre, l'Esbart Dansaire i l'Escola de Música.

L'any 1988, el mestre Poire Vallvé i Cordoní es va fer càrrec de la direcció dels cors infantils i juvenils i el 1996 va ser nomenat director musical de l'Orfeó Gracienc. El 2021, en ple procés de renovació de l'entitat, agafà el relleu l'equip format per Pablo Larraz com a director del cor principal i Laia Santanach com a directora artística de l'entitat.

Biografies

L'Orfeó Gracienc ha enregistrat 28 discs i ha estat dirigit per mestres de gran prestigi i ofert nombrosos concerts a Barcelona, arreu de Catalunya i de l'Estat espanyol, i a Andorra, Itàlia, Àustria, Ciutat del Vaticà, Holanda, Liechtenstein i Alemanya.

El 1986 l'entitat va rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya en reconeixement a la seva tasca cultural. I el 2006 va rebre Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona. L'Orfeó Gracienc forma part del Col·lectiu d'Entitats Culturals Històriques de Gràcia (G6).

*Guillem
Batllori,*
baríton

Nascut a Palamós, va estudiar el grau superior de música al Conservatori Superior de Música del Liceu amb la soprano Dolors Aldea. Ha rebut consells de molts cantants de reconegut prestigi internacional, com Sigiswald Kuijken, Carlos Álvarez, Joan Pons, Erik Halfvarson, Carlos Chausson, Teresa Berganza, Victor Sicard, Carmen Bustamante i Mireia Pintó. Actualment està perfeccionant la seva tècnica vocal i l'estudi de rols amb la soprano dramàtica Cynthia Jacoby Deventer a Alemanya.

Durant els anys 2019-2022 va ser el baríton de l'Operastudio Niederrhein del Theater Krefeld-Mönchengladbach a Alemanya. Com a part del grup de joves cantants, Guillem Batllori ha debutat en els rols de Malatesta (*Don Pasquale*), Sprecher/ Priester 1/ Geharnischer Mann 2 (*Die Zauberflöte*), Thierry/ comissari 2 (*Dialogues des carmélites*) i Mitjucha (*Boris Godunov*), entre d'altres.

Entre els anys 2015 i 2019, abans de la seva estada a Alemanya, va ser convidat a cantar en auditoris i teatres internacionals, així com en festivals d'estiu. Així, destaca el seu debut en el rol de Ford (*Falstaff*) amb els Amics de l'Òpera de Sabadell, després de cantar com a Don Alfonso (*Così fan tutte*) l'any anterior i també al prestigiós festival d'estiu Kammeroper Schloss Rheinsberg a Alemanya. També ha cantat el rol del marquès Duphol (*La traviata*) al Festival Castell de Peralada, així com el rol de Marcello (*La bohème*) amb la Jove Orquestra Nacional de Catalunya al Palau de la Música Catalana. Un rol que va tornar a interpretar l'estiu passat a l'Aegean Festival of Syros de Grècia i que també va portar a escena els mesos d'octubre i novembre passats a diferents teatres d'Espanya i França. Entre els seus últims compromisos, ha interpretat el rol de Don Alfonso (*Così fan tutte*) amb l'orquestra La Petite Bande, dirigida per Sigiswald Kuijken, al Concertgebouw

Biografies

d'Amsterdam, així com el rol de Ping (*Turandot*) en diversos teatres d'Espanya i a l'Opera de Massy (França), i la *Novena Simfonia* de Beethoven al Palau de la Música al costat de l'Orquestra Simfònica del Vallès i l'Orfeó Català.

Guanyador el 2023 del primer premi del Concurs de Cant Mirabent i Magrans de Sitges, l'any passat va debutar al Gran Teatre del Liceu interpretant Liberto i el segon soldat de *L'incoronazione di Poppea*, i més recentment en el personatge de Lepidus de l'òpera *Antony and Cleopatra* de John Adams novament al Liceu.

Armand Villén, Direcció escènica i actor

Armand Villén Garcia (1969) intèrpret i creador escènic. Comença fundant la companyia “Al Alimon” on crea les obres *Contactes* i *Societat Anònima*.

Sota la direcció d’Oriol Broggi interpreta *Enric IV*, *Magnus*, *Primera Història d’Esther*, *Questi Fantasmi* i *La desaparició de Wendy*. Ha treballat amb Joan Ollé a *El àngel exterminador*, *L’hora en què res no sabíem els uns dels altres* i *Sis personatges en busca d’autor*; amb Marta Gil a *Karen* i *Escenes d’un matrimoni*; amb David Plana a *Mala Sang* i *Petita Mort*; i amb Àlex Rigola a *El procés*.

Ha participat en els espectacles *Cantonada Brossa* i *El tercer policia* al Teatre Lliure, i a *Molt soroll per a no res* al Grec. Ha col·laborat amb Ferran Utzet a *La presa*; amb Manel Dueso a *Thékhov in love* i *Un tramvia anomenat desig*; amb Glòria Balaña a *Boy’s don’t cry*; i amb Carles Fernández a *Venedors*, *La conquesta del Pol Sud* i *El muntaplats*. Estrena “*El desig del cor*” de Caryl Churchill i fa *Dance to Death* un espectacle de dansa-teatre amb Alberto Velasco.

Premi BBVA i AADPC com a millor actor per l’obra *Alpenstock*. Fa la dramaturgia i interpreta *El darrer dia del Cafè de la Granota* sobre textos de Jesús Moncada i dirigeix diverses peces per a la Mostra de Teatre de l’Eixample.

En televisió apareix a *Las chicas del cable*, *Mar de fons*, *Polseres vermelles*, *La riera*, *El dia de mañana*; i en cinema a *Desmontando un elefante*, *Leyenda* i *El domini dels sentits* entre d’altres.

Llibret

Cerdà. La força de la civilització Llibret d'Esteve Miralles

UNA VEU en OFF

“L’home salvatge persegueix i destrueix aquells que posen obstacles a l’ús omnímod de la seva llibertat il·limitada: per això, el seu estat és el de lluita contínua, de guerra permanent, de destrucció incessant.

L’home civilitzat, en canvi, comença per sacrificar una part de la seva llibertat i dels seus drets per fer-se més ric amb el gaudi que li proporcionen els sacrificis anàlegs que fan els seus conciutadans.”

EL VIATGER

Hello? Yeah, speaking... Cynthia?

Oh my god, good to hear you! It's been a long time since... Really? Oh my god!

Dinner? Well, I'm not in the States right now. Where? Guess... Nope, nope, nope. Close...

No... Give up? You won't believe it: Barcelona! Yes.

Sí senyora, sóc a Barcelona. On sóc ara? Sóc a l'hotel, al bar de l'hotel.

...

Sí, no ho sé. Tenia ganes de venir. Tothom m'ho deia: has d'anar a Barcelona, has de conèixer Barcelona.

Sí, fantàstic: Gaudí, Fajol, Puig i Cadafalch, Domènech i Montaner. Ja he vist el Palau de la Música Catalana.

...

Qui dius? Cerdà? Ildefons Cerdà? Ah, doncs no. Ell va dissenyar l'Eixample? I quins edificis ha fet? No era arquitecte? Urbanista? Ah sí?

Dona, si és l'home que va fundar la ciència de l'Urbanisme, és que era arquitecte! Com que no? Espera't...

...

Cerdà... Ildefons Cerdà... Va néixer a Centelles, el 1815. Al Mas Cerdà de la Garga. La família hi està documentada des del segle XIV. El pare el va enviar al seminari de Vic perquè fos capellà, però abandona, i s'enfronta amb la família... Vaja, era un rebel! I se'n va a Barcelona, i estudia a la Llotja: dibuix, matemàtiques, nàutica... I arquitectura! Ho veus?... Ah no, no va acabar els estudis d'arquitectura. Espera't, et torno a trucar. Centelles, principi del segle XIX... on deu ser això de Centelles?

1. FONSET!

UNA VEU DE DONA

Fonset! Fonset! A sopar! Ildefons! A sopar!...

COR D'HOMES

Pujarem al Puigsagordi,
dalt dels Cingles del Bertí;
vinga, que ningú s'adormi,
que hem d'anar a triar un bon pi.

COR DE DONES

Ara ve Santa Coloma,
surten els galejadors;
i al desembre l'any se'n torna,
torna i torna sorollós.

COR

*Beatus ille qui procul negotiis,
ut prisca gens mortalium,
paterna rura bubus exercet suis
solutus omni faenore*

Llibret

Feliç aquell que fuig de les preocupacions
i llaura amb els seus bous els camps del pare.

*neque excitatur classico miles truci
neque horret iratum mare
forumque vitat et superba civium
potentiorum limina*

Feliç aquell que es lleva tard, i no es fica en política
i es manté lluny dels centres de poder.

*Liberame, Dómine, de morte aetérna, in die illa treménda:
Quando caeli movénda sunt et terra
Dum véneris iudicáre saéculum per ignem.*

Feliç aquell que vol canviar el món,
que vol omplir el futur d'idees,
el que està a punt, i lluita.
Feliç aquell...

Llibertat, igualtat, fraternitat!
Llibertat, igualtat, fraternitat!

Els homes neixen lliures, mai deixen de ser lliures.
Naixem iguals: amb els mateixos drets.
Podem fer el que vulguem si no fem mal als altres.
Els mals són la ignorància i el menyspreu!

Llibertat, igualtat, fraternitat!
Llibertat, igualtat, fraternitat!

Pujarem al Puigsagordi,
dalt dels Cingles del Bertí;
vinga, que ningú s'adormi,
que hem d'anar a triar un bon pi.

Ara ve Santa Coloma,
surten els galejadors;
i al desembre l'any se'n torna,
torna i torna sorollós.

Torna i torna...

EL VIATGER

Cynthia? I got it, ja ho tinc. Enginyer de Camins! Cerdà era enginyer de camins. Amb vint anys se'n va a estudiar a Madrid. Sense el suport de la família.

Aquesta Escuela de Caminos estava inspirada en l'École Nationale des Ponts et Chaussées de París. Era un centre avançat, modernitzador.

Hi fa amics, enginyers liberals, progressistes.

Quan acaba la carrera, treballa a Madrid, i després el destinen a diversos punts d'Espanya. I torna a Barcelona.

Amb 33 anys hereta la fortuna familiar, i es casa.

Sí, ja ho veus. Enginyer de camins!...

En una carta, Cerdà hi deia: "La nostra feina és una combinació de l'enginy i l'art, i la ciència..."

2. L'ENGINY I L'ART, I LA CIÈNCIA

COR

L'enginy i l'art, i la ciència...

Rigor, audàcia i seny, ambició i resistència.

Als camps o als rius, sota el subsòl o als fons marins:

obrim el món, obrim camins!

Obrim, obrim, obrim camins!

Un far, un port, un dic. I el vaivé de l'onatge.

Un moll per atracar, en l'arc tens d'una platja.

Llibret

I la constant seguretat
d'una estructura.
I el tramutament silenciós d'una ciutat
que no s'atura.
Vies, túnels, preses, sitges,
aqüeductes, estacions...
Aigua, roques, energies:
transformacions.
Transformacions.

Obrim el món!

EL VIATGER

Va connectar amb Narcís Monturiol, Ramon Martí i Alsina, Anselm Clavé... Estanislau Figuerola, Pascual Madoz... i amb Ferdinand de Lesseps!

Contacta amb els ideals del socialisme utòpic, a través d'un llibre de culte a l'època: el Viatge a Icària, d'Étienne Cabet. Cabet, l'autor, va ser un pensador perseguit.

Aquest Viatge a Icària és la història d'un explorador. L'explorador descobreix una illa: l'illa d'Icària, i hi descobreix una república ideal.

Sí, al llibre hi ha una carta. L'escriu un visitant de l'illa. Hi descriu una ciutat nova, diferent, una ciutat pensada!

Diu:

*“Avui he vist la capital d'Icària,
d'aquest país on no hi ha delinqüents,
ni palaus de justícia,
ni policies;
avui he vist la capital d'Icària,
on no existeix la propietat privada,
una ciutat igualitària,
on no existeixen els diners...”*

3. UNA CIUTAT IDEAL (Carta des d'Icària)

SOLISTA 1

“Avui he vist la capital d'Icària,
d'aquest país on no hi ha delinqüents,
ni palaus de justícia,
ni policies;
avui he vist la capital d'Icària,
on no existeix la propietat privada,
una ciutat igualitària,
on no existeixen els diners.”

SOLISTA 2

L'educació és universal i gratuïta.

SOLISTA 3

I en els camps i als tallers, la producció és científica.

SOLISTA 1

Cadascú rep per vestir-se, i rep menjar;
cadascú segons les seves necessitats.

COR

A la ciutat d'Icària,
tot té una utilitat.

SOLISTES 2 i 3

No hi cap la tirania; no hi cap l'aristocràcia.

COR

Tot té una utilitat.
No hi cap el despotisme,
ni el fanatisme.
Tot hi és per servir el Poble,
i per la seva Llibertat!

Llibret

SOLISTA 1

Als vells carrers de les ciutats d'Europa
hi ha fang i pols, ¡i merda de cavall!
Els carrers són com piles
d'escombraries.

SOLISTA 2

A Londres i a París, i per tot Europa,
les places a la nit són goles fosques.

SOLISTA 3

Ossos de bèsties, sang, i l'ombra
de prostitutes de raval.

SOLISTA 1

“Icària... és una ciutat il·luminada.
Amb estàtues, palaus, jardins, columnes, fàbriques...”

SOLISTA 2 (i 3)

Hi ha hospitals, temples i escoles; tot per la gent.
Com que el trànsit s'hi fa amb ordre, no hi ha accidents!

COR

A la ciutat d'Icària,
tot l'aire és net i pur.

SOLISTES 2 I 3, I COR

Hi ha fonts per rentar el terra; cada matí es fa neta.
I l'aire és net i pur.
Una ciutat traçada,
planificada.
Una ciutat pel Poble,
per conquerir el Futur!... el Futur.

EL VIATGER

... Sí, l'Eixample el va aprovar el Ministeri de Foment l'any 1859. Ara fa 165 anys. Va ser una aprovació polèmica. L'Ajuntament de Barcelona s'hi oposava: i presenta un recurs contra el projecte de Cerdà. El recurs és rebutjat: legalment, no és de competència barcelonina, perquè afecta l'espai entre cinc municipis.

(...)

Però l'Ajuntament tira pel dret, i convoca un concurs absurd per fer un projecte alternatiu: curiosament, el concurs el guanya l'arquitecte municipal!

El Ministeri torna a confirmar l'elecció del projecte d'Eixample de Cerdà, que és urbanísticament molt superior.

Això genera un corrent de desqualificacions i falsedats sobre Cerdà. És un descrèdit destinat a introduir-hi canvis que afavoreixin l'especulació.

I, a poc a poc, l'Eixample original s'anirà desvirtuant:

- En lloc de construir dos costats per mansana, i fer-hi en cada mansana un parc interior, es tancaran els quatre costats, i s'edificaran els interiors.*
- En lloc de construir un màxim de planta baixa i quatre pisos, es permetrà més alçada.*
- En lloc d'evitar del tot, amb la quadrícula regular, la separació per classes socials, els propietaris van postergar els serveis incòmodes com el Clínic, o la presó Model, o els Bombers, tots a l'Esquerra de l'Eixample.*
- En lloc de fer una ciutat contínua, van deixar anys sense soterrar la riera d'en Malla (l'actual Rambla Catalunya) per poder separar els menestrals dels "senyors".*
- No es va construir un mercat de barri cada 900 metres.*
- No es va fer el gran Bosc del Besòs.*

Cerdà no va ser rígid: va acceptar modificacions. Va fer estudis d'adaptació; estudis, per cert, que el Govern no li va pagar.

Llibret

Però les normatives municipals van anar pervertint el seu pla.

Sí, Cynthia, tens raó. Malgrat tot, va aconseguir una ciutat impensable en el context del segle XIX. Però, sincerament, costa d'entendre que no es rendís, que no abandonés, que no...

Ah... Em criden. T'he de deixar. Em deuen dur uns llibres que he demanat. Kisses.

4. I HO SENTS

CERDÀ/Cantant

Si el cap, i el cor, i els peus
ja hi viuen,
si sents que ho sents, i sents les veus
que ho diuen...

Al cap, i al cor, i als peus,
si és el que saps que saps, si és el que creus,
i ara comences,
i és com ho penses...

Sents el bosc, sents els arbres, sents les branques,
sents que t'alces i caus, que t'entrebanques.
Però al cap, i al cor, i als peus
ho sents i ho saps (i ho sap el cap),
i ho sents i ho vols (i el cor ho vol),
i ho sents, i sents les veus... i veus...
Que ho saps. Que ho vols. Que hi creus

Els boscos, els arbres, les branques, la fulla efusiva:
i uns ulls descobrint en silenci, i amb l'ànima viva,
l'íntima intimitat
d'una ciutat.

Ni un pas enrere!
El món és dels valents.

Ho sents: que al món hi ha un món que espera.
I ets tu. I ho sents...

Ni un pas enrere!
O no ho farà ningú.
Ho sents: que al món hi ha un món que espera.
I ho sents... I ets tu.

CERDÀ/Actor

Em dic Ildefons Cerdà i Sunyer.

La societat espanyola continuava lligada a les tradicions antigues de l'immobilisme.

I recordo aquella impressió profunda, quan vaig descobrir l'aplicació del vapor a les màquines industrials.

Més tard, vaig fer un petit creuer en una nau de vapor! El motor, la màquina, la nau, tot es movia alhora.

A França, després, vaig fer un viatge en tren: llargs combois que transportaven una gran quantitat de viatgers de tota condició. Eren com poblacions senceres en moviment.

Aquest espectacle va elevar el meu esperit.

Vaig veure la dificultat amb què tota aquella gent entrava per les portes exigües de la ciutat, i es repartia per carrers estrets i tortuosos, i buscava refugi en les cases mesquines dels barris vells.

El vapor marca el final d'una època i el començament d'una altra.

I, amb l'electricitat, accelerarà una transformació radical.

La nova civilització exigeix espais més amplis, i una llibertat de moviment molt més gran.

I les grans ciutats seran el camp d'operacions d'aquesta lluita titànica per la conquesta del món.

Llibret

Però... quina va ser la meua sorpresa quan vaig constatar que no s'havia escrit res, absolutament res, sobre això!

...

La Urbanització són els principis perquè les construccions –i els seus agrupaments– contribueixin a incrementar el benestar individual. I la felicitat. I la prosperitat de la societat.

Cal garantir un habitatge assequible. A totes les classes socials.

Si cobrir l'habitatge ja absorbeix els recursos de la gent, com poden satisfer les altres necessitats, físiques i morals, de les seves vides?

La història de la Urbanització és la història de la humanitat.

Amb la Urbanització, la intel·ligència i els nobles sentiments creen la Civilització.

5. TEORIA GENERAL DE LA URBANITZACIÓ (I): URBANITZACIÓ

COR

Les tradicions antigues.

Obscurantisme.

Immobilisme.

Al fons d'aquest abisme,
hi ha tirania.

Les tradicions antigues.

Obscurantisme.

Immobilisme.

Les tradicions antigues.

Màquines de vapor.

Més llum. Més llum. Més llum.

Futur. Futur. Futur.

Carrers estrets, tortuosos.
Cases mesquines.
 Immobilisme.
I barris vells i foscos.
 Immobilisme.
 Les tradicions antigues.
 Obscurantisme.

Màquines de vapor.
Vaixells. Vaixells.
Màquines de vapor.
I trens corrent.
 Immobilisme.
 Obscurantisme.
Un espectacle nou, grandíós!
 Immobilisme.
 Obscurantisme.
Una època s'acaba.
Noves ciutats, noves aspiracions.
 Quin espectacle!

CERDÀ/Cantant
Es mouen i es mouen
les grans idees i la comunicació.
Per moure's cal moure's: cal moure i remoure
la Civilització.

COR
Es mouen i es mouen
les grans idees i la comunicació.
Per moure's cal moure's: cal moure i remoure
la Civilització.

Les tradicions antigues.
 Obscurantisme.
 Immobilisme.

Llibret

Al fons d'aquest abisme,
hi ha tirania.

Un espectacle nou!
No queda lloc pels dubtes.
Serà una nova civilització.
És temps de lluita.

Ciutats estretes i mesquines.
I un món immens en moviment.
Ciutats hereves del quietisme.
¡I un món immens que s'obre als quatre vents!

Ciutats estretes i mesquines.
I l'ús de l'electricitat.
Ciutats que no, que no canvien.
I els trens que van a gran velocitat.

CERDÀ/Cantant
La nostra societat està malalta.
Ningú no sap d'on ve aquest mal.
La malaltia,
la causen les ciutats: les ciutats són presons.

COR
Cal una agitació sorda i profunda.
Una pertorbació de tot ordre establert.
Un cataclisme.
Perquè la humanitat visqui i visqui millor.

Amb noves energies.
Amb valentia.
És una ciència nova.
La Teoria General de la Urbanització.

CERDÀ/Cantant

Es mouen i es mouen

les grans idees i la comunicació.

Per moure's cal moure's: cal moure i remoure
la Civilització.

CERDÀ/Actor

Les velles ciutats només són obstacles. A terra, doncs, aquestes ciutats!

Les urbs són on viu i funciona la humanitat: per un sentiment d'ajuda mútua.

La vida de l'home és l'alternança constant entre el repòs i el moviment.

Moure's, comunicar-se... Calen carrers. Però en un carrer hi passen moltes coses. Faciliten la circulació, sí. Però també permeten l'accés a les cases, i procuren l'aire i la llum a la gent que hi viu.

El sol és la llum, el sol és la salut. Busquem el sol constantment.

...

Els habitatges actuals em fan sentir vergonya, per la misèria que comporten. Hem de sortir d'aquesta urbanització viciosa, corrupta, antipolítica, immoral i anacrònica.

La casa té el mateix paper que té la família al si de la societat.

Sense espais individuals, els sentiments delicats s'emboten, es perden o es perverteixen des de la primera joventut.

Un individu sense un espai propi no pot ni descendir al fons de la seva consciència ni produir, en profit de la societat, les obres que seria capaç de fer en solitud.

La societat no serà una bona societat, si les famílies no disposen d'un habitatge que les faci felices.

Cal fer més urbà el territori: i cal deixar espai perquè entri la natura a les ciutats.

Llibret

6. TEORIA GENERAL DE LA URBANITZACIÓ (II): URBS, CIUTATS

A la vora de la mar.
Als vessants de les muntanyes.
En planes fèrtils o ingrates.
Al fons de les valls.

A les ribes dels rius amples.
Al cim dels turons.
Arreu on els humans han decidit alçar-les:
hi ha ciutats pertot.

Al cim dels turons.
 Sistemes de defensa
 contra les guerres.
A les ribes dels rius amples.
 La força navegable
 dels cabals d'aigua.
Als vessants de les muntanyes.
Al fons de les valls.
 Més terra cultivable.
 Més sòl, més gra, més pa.
Arreu on els humans han decidit alçar-les,
hi ha urbs: hi ha viles i ciutats.
Ciutats, ciutats...

CERDÀ/Cantant
Tot té un sentit. No és per atzar.

COR
Hi ha urbs: hi ha viles i ciutats.

CERDÀ/Cantant
Tot té un sentit. No és per atzar.
Ciutats, ciutats...

COR

Es mouen i es mouen
es mouen els vehicles, sí, i es mou la gent.
Es mouen i es mouen, i es mouen, i es mouen...
la vida és moviment.

Carrers ben amples, de vint metres.
I mig carrer pels vianants.
Amples voreres de cinc metres.
Amples carrers per viure-hi passejant.
Cada vorera, catorze arbres.
Més ombra fresca i més verdor.
L'Eixample té disset mil plàtans.
Sabem quan ve i se'n va cada estació.
Cada cruïlla és un octògon.
Més aire, més seguretat.
Quatre xamfrans per aturar-se.
Quatre xamfrans, més visibilitat.
Es mouen i es mouen.
Són les ciutats: són moviment i acció.
(La vida és moviment.)
Es mouen i es mouen, i es mou i es renova
la comunicació.

Un entramat quadrat, continu,
sense separacions socials.
La planta baixa i quatre pisos.
Dos-cents metres quadrats per cada llar.
A cada casa una família,
serveis comuns d'acord entre els veïns.
Més sol, més llum, i en cada illa:
un petit bosc, o un bon jardí.

Fer una ciutat millor.
Que és pensament i acció... Acció!

Llibret

CERDÀ/Actor

*La nostra anàlisi urbana s'havia d'aplicar a una ciutat concreta.
I Barcelona és la ciutat que conec millor.*

*L'Eixample havia de tenir una trama il·limitada.
Un projecte il·limitat preveu el creixement futur. Però sobretot respon a una qüestió de llibertat.*

La nostra proclama —“A terra les muralles!”— era l'expressió d'un desig més social que polític; condensava almenys tres imperatius:

- “Fora els monopolis!”,
- “No als privilegis!”, i
- “Visca la llibertat d'elecció d'habitatge!”.

Si es restringeix el creixement de la ciutat, aleshores s'ha de suportar una opressió odiosa: la de l'especulació, que és el monopoli més injustificable i més repugnant.

En una trama limitada, feta per fases, els especuladors comprarien els primers terrenys a un preu elevat. I, tenint el monopoli, demanarien lloguers de preus exorbitants, per la més gran desgràcia de la població barcelonina.

Una ciutat no ha de ser un convent, ni una caserna, ni una presó.

Una ciutat és de la gent.

7. TEORIA GENERAL DE LA URBANITZACIÓ (III): BARCELONA

COR

Som l'ànima i l'esprit de Barcelona,
som la ciutat, nosaltres som la gent.

CERDÀ/Cantant (i COR)

No vivim de grandeses;
som gent desperta.

COR

Som l'ànima i l'esprit de Barcelona,
i no, no som perfectes, però ens agrada
ser una ciutat de mida humana...

CERDÀ/Cantant (i COR)

Ser una ciutat que és de la gent.
A Barcelona no hi tenim palaus de marbre;
no hem alçat panteons, ni hem construït piràmides.
I qui ve, qui vol coneixe'ns, sap què ha fer.
Obrir els ulls i la mirada: sortir al carrer.

COR

Al cor de Barcelona,
ningú hi és un estrany.
L'Eixample ens agombola; l'Eixample ens deixa córrer.

CERDÀ/Cantant

L'Eixample es fa estimar.
No hi cap la petulància,
ni l'arrogància.

COR

L'Eixample és una forma,
i és una forma de mirar.

Llibret

L'Eixample és una forma,
i és una forma de mirar.

CERDÀ/Cantant
Cada carrer té el pols que té l'Eixample.

COR
Al nord o a l'est, o al sud, o en diagonal!

CERDÀ/Cantant (i COR)
Cada pis sap on mira,
sap com respira.

COR
Pels passos dels xamfrans, i a tot l'Eixample,
ningú s'hi perd del tot, ningú s'hi espanta.
L'ombra dels plàtans, mils de plàtans.

CERDÀ/Cantant (i COR)
Milers d'artèries vegetals.
L'Eixample trenca la ciutat, de Sants fins Horta,
per camins sempre nous que es fan de forma lògica.
Cap al mar fuig la Gran Via, i terra endins,
¡Diagonal i Meridiana hi obren camins!

COR
Al cor de Barcelona,
li encanta bategar.
L'Eixample ens porta a portes; l'Eixample ens mou a moure'ns.

CERDÀ/Cantant
I ens posa a caminar.
L'Eixample es deixa viure,
i és un cor lliure.
L'Eixample és Barcelona,
i mai no deixarà

de bategar:
bategar...

COR
Bategar.
L'Eixample és Barcelona,
i mai no deixarà
de bategar...
Mai no s'aturarà.

CERDÀ/Cantant
Bategarà!

COR
Bategarà! Bategarà!...

EL VIATGER

Sí, Cynthia, és increïble. Gràcies als plàtans que va fer plantar no s'han modificat mai les voreres.

I també va participar en l'eixample de Madrid, i va escriure una Teoría de la Viabilidad Urbana. I...

Va morir el 1876, amb 60 anys.

No no, va ser un lluitador fins al final!

Quan va arribar la Primera república espanyola, era vicepresident de la Diputació de Barcelona.

Cerdà i els seus companys —que, per edat i experiència, l'admiren i el veneren— surten al balcó de la plaça de Sant Jaume, i proclamen l'Estat Català, dins de la República Federal Espanyola. Les diputacions catalanes i la de Mallorca s'uneixen per restaurar la Generalitat.

Llibret

El poble els aclama. Però, l'endemà mateix, el govern central atura aquest procés federalista.

Al capdavant de la Diputació, malgrat tot, Cerdà culmina la seva obra, i crea i ordena la xarxa de carreteres de la província, una xarxa que ha arribat fins a l'actualitat.

Sí, tens raó. Primer va intentar “ruralitzar la ciutat” omplint d'arbres, d'horts i boscos Barcelona. I, després, va “urbanitzar el camp”: amb una bona xarxa de vies de comunicació.

Dona, no ho sé si va tenir gaire èxit. El seu Eixample va quedar molt modificat, i avui Cerdà –aquí– és gairebé un desconegut.

Però la seva obra és impressionant.

És un intel·lectual de primeríssim nivell, un dels grans noms del segle XIX, al costat de Marx, o de Darwin.

I Barcelona és, malgrat tot, una ciutat que captiva els visitants.

Per què no se'n va sortir del tot? Què li va faltar?...

No sé si Catalunya és un país que sap reconèixer el talent de la seva gent més brillant.

8. CERDÀ

CERDÀ/Cantant

Sents el bosc, sents els arbres, sents les branques,
sents que t'alces i caus, que t'entrebanques.

Però al cap, i al cor, i als peus

ho sents i ho saps (i ho sap el cap),

i ho sents i ho vols (i el cor ho vol),

i ho sents, i sents les veus, i veus...

Que ho saps. Que ho vols. Que hi creus.

Els boscos, els arbres, les branques, la fulla efusiva:
i uns ulls descobrint en silenci, i amb l'ànima viva,
l'íntima intimitat
d'una ciutat.

Ni un pas enrere!
El món és dels valents.
Ho sents: que al món hi ha un món que espera.
I ets tu. I ho sents, i ho sents...

Ni un pas enrere!
O no ho farà ningú.
Ho sents: que al món hi ha un món que espera.
I ho sents. I ets tu, i ets tu...

CERDÀ/Cantant

Es mouen i es mouen
les grans idees i la comunicació.
Per moure's cal moure's: cal moure i remoure
la Civilització.

COR

Es mouen i es mouen
les grans idees i la comunicació.
Per moure's cal moure's: cal moure i remoure
la Civilització.

Un entramat quadrat, continu,
sense separacions socials.
La planta baixa i quatre pisos.
Dos-cents metres quadrats per cada llar.
A cada casa una família,
serveis comuns d'acord entre els veïns

Fer una ciutat millor.
Que és pensament i acció.

Llibret

Fer una ciutat millor.
Que és pensament i acció.

CERDÀ/Cantant
Fer una ciutat que està
a punt per bategar.

COR
Fer una ciutat que està
a punt per bategar.
Fer una ciutat Cerdà...
Cerdà!

FI

Agbar

**CEMENTOS
MOLINS**

CBNK
Ingeniería

Banco
Caminos

cedinsa

COMSA
CORPORACIÓN

COPCISA

COPISA

IDOM

moventia

RUBAU

sabaº

SOCOTEC

soriguē

TYT.in

COL·LABORADORS:

BANC SABADELL · ACCIONA · AZVI · DRAGADOS

FCC · GRUPO ROGASA · OHLA · SACYR

CAMBRA DE CONTRACTISTES D'OBRES DE CATALUNYA

camins.cat

1974 - 2024

50 anys creant Futur

Collegi d'Enginyers
de Camins,
Canals i Ports